

Norges vassdrags- og energidirektorat

Att.: Birgitte M. W. Kjelsberg

Middelthunsgate 29

Postboks 5091, Majorstuen

0301 OSLO

Dato: 05.05.2014

Angående klage innsendt til NVE 20.3.14, på bygging av Svartvasselva kraftverk i Hamarøy kommune i Nordland.

Klagen som kommer fra Astrid Schøning og Tormod Schøning, med et vedlegg fra Stian Seljenes (SS), kom Tinfos i hende 24. april.

Tinfos beklager utviklingen i saken. Primært fordi den avdekker elementer knyttet til grunneier vi mener var avklart etter at 10 grunneiere har skrevet under på avtalen med Tinfos, og sekundært fordi klagen slik søker opplever det bygger på manglende og til dels feil fakta. Vi vil her søke å avklare en del opplagte misforståelser, samt kommentere en del av elementene i klagen.

Først vil vi påpeke at prosessene knyttet til et mulig småkraftverk ved Svartvasselva har pågått siden 2007. Gjennom hele denne tiden har det vært arbeidet med en rekke problemstillinger og utfordringer, og fortsatt pågår det vurderinger knyttet til prosjektet. Vi finner det noe merkelig at klagers første møte med både de grunneiere som har samarbeidet med Tinfos, og første møte med Tinfos sine representanter, fant sted ti minutter før møtet som ble avholdt 19.6.13 med NVE sine representanter og høringspartene på Hamarøy hotell i forkant av sluttbefaringen.

Både vår hovedmann fra grunneiersiden, Arnt Magnus Schøning (AMS), som hadde fått signaler om at han kanskje ville komme, og undertegnede ble overrasket over hans sene ankomst. Fordi han på forhånd tilsynelatende ikke hadde kunnskaper om prosessene eller søknaden, ble han i korte trekk orientert, og fikk søknaden til gjennomlesing. Rett før vi var tvunget til å igangsette møtet ønsket både grunneier AMS og undertegnede å vite hvordan han stilte seg til prosjektet. Han sa da at han ikke var i mot. Møtet ble igangsatt etter planen, noen få minutter etter kl 1400, fordi NVE hadde behov for å diskutere nye opplysninger knyttet til endringer angående nettilknytning. Denne vesentlige endringen som NVE fikk beskjed om, og aksepterte, og som ble opplyst i løpet av møtet før sluttbefaringen, under sluttbefaringen, og i møtet etter sluttbefaringen -, fikk ikke klager på noen måter med seg. Dette er ett av flere eksempel på misforståelser som framkommer i klagen, og som enkelt kunne vært unngått dersom klager hadde snakket med andre grunneiere eller Tinfos.

I stedet har klager satset på egen og samarbeidende parters tilsynelatende altomfattende og eneste sanne versjon av prosjektets innhold. Tinfos har i utgangspunktet full respekt for saklige argumenter

som framkommer i alle prosjekter. Deler av denne klagen oppfattes imidlertid som støtende, utidig og respektløs. Både overfor øvrige grunneiere, overfor søker, søkers samarbeidsparter, og sist men ikke minst NVE som konsesjonsmyndighet.

Det gjelder først og fremst påstandene om at Tinfos skal ha «pyntet på» prosjektet -, tilsynelatende for å lure NVE, og de mange andre som på forskjellige vis er involvert. *Dette er påstander som Tinfos på det sterkeste tar avstand fra !*

Tinfos har jevnlig forholdt seg til grunneier både på gårds- og bruksnummer 83/1 og 83/3. Fra hovedbruket 83/1, har vi forholdt oss primært til Arnt Magnus Schøning. Gitt hans posisjon og egeninteresse har dette vært et naturlig valg. Fra 83/3 har vi forholdt oss til familien Bugge, først primært Stein Otto, og etter hans bortgang, Bjørn. Begge disse partene har på forskjellig vis bistått søker i prosessene fram til søknad, ved sluttbefaring og i forbindelse med feltbefaringer i etterkant.

At klager presterer å påstå at «**ingen**» fra gnr. 83, bnr. 1 har blitt forespurt, faller på sin egen urimelighet. I grunneier AMS sine vedlagte kommentarer angående eiendomsforhold (side 3), spør han: «... hvordan i all verden kunne da 10 personer (grunneiere) da ha underskrevet avtalen med Tinfos.»?

I det følgende vil vi kort kommentere noen av klagers synspunkter. [Da de to klagepartene, henholdsvis Astrid Schøning og Tormod Schøning, og Astrid sin sønn Stian Seljenes, når det gjelder klagens innhold er lik, benytter vi her begrepet «klager» når disse omtales.]

Innledningsvis påstår klager at «Søknaden er mangelfull og misvisende». Klager har forespurt Elvenes Maskin AS, ved daglig leder Svein Erik Kristiansen, som etter sigende har utarbeidet en grov skissert rapport (en side), og benytter denne som sitt vesentligste argument.

Vi kjenner ikke til selskapet Elvenes Maskin AS, og vil ikke her gå i detalj på det som framkommer, men generelt kommentere følgende:

I det omfattende arbeidet med søknaden er det benyttet en rekke seriøse aktører med til sammen betydelig kompetanse, både interne og eksterne aktører. For hvert prosjekt legges det ned svært mye arbeid med å bringe så mye fakta som mulig til konsesjonsmyndigheten NVE. Som det framkommer i søknaden er det blant de eksterne aktørene benyttet et eget uavhengig firma, FAUN Naturforvaltning AS, til gjennomføringen av den lovpålagte undersøkelsen av biologisk mangfold. Blant eksterne uavhengige aktører vil vi også trekke fram at de hydrologiske data er utarbeidet av NVE (Bache Stranden 2008). Til klagers klaging også i forhold til de hydrologiske dataene må vi spørre, hvem er bedre egnet !?

Hele søknaden er selvsagt i henhold til de lovpålagte krav og standarder som våre lovgivere og vassdragsmyndigheten NVE har satt (ref. søknaden). Og når det like lovpålagt er slik at NVE gjennomfører sluttbefaringer er dette nettopp for at de med egne øyne skal se og vurdere prosjektet, i samarbeid med søker, grunneier og høringspartner. Etter nøye gjennomgang av det de har sett og hørt i løpet av sluttbefaringen, kommer det et vedtak fra NVE (26.2.14).

NVE stilte på sluttbefaringen med fire høyst kompetente aktører, inklusive seksjonssjefen for småkraftdivisjonen, Øystein Grundt. I klagen framkommer det synspunkter som ikke kan forstås på annet vis enn at disse, i tillegg til den øvrige tunge kompetansen som har vært involvert i søknadsprosessen i regi av Tinfos -, ikke har peiling på hva de holder på med. Det fremkommer at Tinfos har «pyntet på» søknaden, og NVE har latt seg lure. Dette er hårreisende påstander, og bortenfor enhver rimelig tolkning av virkeligheten.

Klager påstår også, side 8, pkt. 2.5, Eiendomsforhold, at han «ble bedt av Tinfos sine representanter om å ikke uttale meg mot NVE og øvrige oppmøtte. Dette var åpenbart for at det ikke skulle komme kritiske spørsmål som kunne sette søknaden i fare. (Og uthevet med merkepenn til slutt.) *Dette styrker min teori på at søknaden er forsøkt pyntet på.*»

Dette er en komplett misforståelse. Mens Tinfos sin andre representant under sluttbefaringen forklarte de framførte planene for inntaket, oppfattet undertegnede kommentarer fra klager SS som tydet på at han ikke hadde oppfattet prosjektet og søkers planer i tilstrekkelig grad. Fordi han etter sigende ikke hadde annen kjennskap til søknaden enn de minuttene han hadde lest i den før det forberedende møte på hotellet, noe han selv må ta ansvar for, opplevde undertegnede at vi hadde et spesielt ansvar for å informere han som grunneierrepresentant. For å unngå å forstyrre den pågående befaringen, dro jeg SS til side for ytterligere å redegjøre for prosjektet og søkers planer. Dette ble gjort på en saklig måte, der det ble forsøkt å forklare både søkers planer og NVE sin rolle, både nå under sluttbefaringen og i etterkant av denne. At klager oppfattet dette slik han beskriver, er for undertegnede uforståelig. Det er likevel beklagelig.

Klagers oppfattelse av denne samtalen er imidlertid ikke engang i nærheten av den grunnleggende filosofi som gjennomsyrrer Tinfos, og som selvsagt også undertegnede står for. Her er det et mål om å levere på høyeste nivå, og krav om høy kvalitet i omgang med alt og alle aktører som er involvert. At SS her skulle ha fått en form for munnkurv er helt feil. Også at dette skulle vært gjort for ytterligere å forsøke å «pynte på» søknaden blir igjen feil.

At han ikke meddelte sine tanker i løpet av sluttbefaringen er underlig. Det kan henge sammen med at han så godt som ikke i det hele tatt hadde kjennskap til planene. At han, når han etter hvert har kommet fram til at han skal være motstander, heller ikke har meddelt sine tanker for diskusjon med søker eller de grunneiere som har skrevet under avtalen, er merkverdig. Slik vi ser det kan svarene her ligge i den nærmest konspiratoriske tilnærmingen han kommer til uttrykk med.

Klager fremholder at dette er et friluftsområde med naturperler. Det er vi enige i. Tinfos sine intensjoner er ikke å ødelegge natur og friluftsområder eller å tørrlegge vassdrag. Den tiden er forbi. Planene redegjør for et småkraftprosjekt hvis mål er å bygge i henhold til dagens lover og regler. Selskapets grunnholdning er å bygge så skånsomt og så pent som mulig. Alle parter, og selvsagt også NVE, er likevel innforstått med at en eventuell utbygging medfører inngrep i naturen. Et småkraftprosjekt er i utgangspunktet en skånsom form for produksjon av fornybar energi, med noen

steder større og andre steder i mindre inngrep som konsekvens. Dette beskrives med all mulig tydelighet i søknaden. Like tydelig er beskrivelsen av de såkalte avbøtende tiltak.

For øvrig synes det som klager ikke har satt seg tilstrekkelig inn i metodikken selskapene som vurderer biologisk mangfold benytter. Vi vil mene at det i det minste burde vært utvist respekt for at NVE forstår dette.

I KSK-notat nr.: 09/2014 – Bakgrunn for vedtak, fra NVE den 26. feb. 2014, fremkommer de vurderingene NVE har foretatt. Her ser en grundigheten i holdningen til NVE. Dette er holdninger som Tinfos er på linje med, og som vi er forpliktet til å påse at blir gjennomført. Vi formoder også at klager er innforstått med de videre prosesser, og spesielt kravene om detaljplanlegging som også skal godkjennes av NVE.

Klagers kommentarer knyttet til geografisk plassering av tiltaket er ikke forstått slik vi oppfatter det. Her beskriver søknaden tiltaket i forhold plasseringen av kraftstasjonen, mens klager beskriver situasjonen ved Svartvatnet. Angående «utleiehytten» som klager beskriver viser vi til grunneier AMS sine vedlagte kommentarer.

Under punktet Beskrivelse av området tar klager opp forholdene og spørsmålene knyttet til anadrom laksefisk. Dette er behandlet av FAUN Naturforvaltning AS i tillegg til vurderingene gjort av søker, samt grunneier (se vedlegg AMS sine kommentarer). Undertegnede har ved flere anledninger siden 2007 befart området, og har i tillegg ved en rekke anledninger på vei til eller fra andre prosjekter stanset ved E6-en for å se etter anadrom laksefisk. Dette primært som fagperson tilknyttet Tinfos, der min fagkompetanse, som blant annet består av biologi, botanikk og biogeografi fra universitetet i Trondheim, har kommet til at det ikke er spesielle forhold som tilsier at vassdraget overfor E6-en har anadrom laksefisk. Selv om jeg ikke har spesialkompetanse på området, er det min vurdering at det hverken er gode nok beiteforhold eller tilfredsstillende gyteforhold. [Jeg har også av egeninteresse som lidenskapelig sportsfisker vurdert kjøp av fiskekort, men da jeg ikke ved en eneste anledning har sett fisk har dette vært uaktuelt. Jeg har også ved flere anledninger sett etter fisk nedenfor broen over E6. Her er bedre forhold, elven deler seg i to, og vegetasjonen er nærmere vannstrømmen noe som kan bidra til bedre beite- og gyteforhold. Jeg har imidlertid ikke sett fisk.]

Under punktet 1.5 Eksisterende inngrep, gjør klager vurderinger av veien fra E6-en til inntaket. Vi viser her til vedlegget med kommentarer fra grunneier AMS. Klager tar igjen under **punkt 2.4 Fordeler og ulemper**, opp adkomsten fra E6-en og påpeker at «Adkomstveien blir et synlig inngrep i naturen fra E6». Adkomsten er der i dag, og slik søker ser det vil ikke den planlagte veien til kraftstasjonen bli spesielt synlig fordi veien er planlagt bak morenergyggen. Denne vil for øvrig også skjule kraftstasjonen sett fra E6. I tillegg ser vi under det samme punktet at klager tilsynelatende både forstår og misforstår det som står i underoverskriften Ulemper (s.7).

Under punkt 2.2 Teknisk plan for det søkte alternativ, punkt 2.2.4 Inntak, punkt 2.2.5 Vannvei og punkt 2.2.6 Kraftstasjon, tar klager for seg den forespurte konsulentens sine vurderinger, og legger disse til grunn for å hevde at de som har arbeidet med og levert søknaden, samt NVE sine representanter ikke har vært i stand til å vurdere konsekvensene. Og dermed, som følge av

konsulentens vurderinger -, hevder klager at «Dette alene burde være nok til forkastelse av søknaden».

Kort. Ved stasjonsområdet, i tilknytning til vannveien og ved inntaket, hevdes det at det ikke er anmerket tilstrekkelig antall kvadratmeter oppgitt i søknaden (det er noe rotete oppsett i klagen der det snakkes om disse tre hovedelementene i «blandet form» og samtidig under punktene). Det som likevel er hovedpoenget er at søker har presentert en plan for gjennomføring av prosjektet der berøring med de natur- og kulturverdier som eksisterer i størst mulig grad søkes minimert. Nettopp fordi vi har forståelse og respekt for grunneier og allmennhetens benyttelse av naturen med dens herligheter. Dette er grunnleggende viktig også for Tinfos. Derfor ble også området nedenfor E6-en befart fordi vi i diskusjonen med grunneier rundt disse tema har åpning for å benytte et område her til massedeponi og/eller til andre behov som oppstår. Klager tar også spesielt for seg en relativt kort del av traktorveien der sprenging vil kunne føre til komplikasjoner med fare for at stein kan havne ned i elvedalen. Dette kan absolutt forebygges.

Det er videre opplagt at det under anleggsperioden vil være behov for noe hogst av skog, noe som vil prege området en tid, men igjen er det prosjektets mål å minimere inngrepene. Tinfos har gode erfaringer og konkrete eksempler på at det er fullt mulig å reparere et utbyggingsområde i etterkant, til en tilnærmet lik tilstand som det var i før utbyggingen.

Generell gjengroing beskrives av klager å skulle ta 30 år (!), mens konsulenten hevder at det også etter 10 år vil være snaue partier. Dette er fullstendig avhengig av hvordan arbeidet utføres. Det er uansett i dag flere snaue partier på veien opp til inntaket. Søker vil i tillegg bemerke at spesielt i det omtalte området i dag eksisterer en ikke ubetydelig rasfare. Gjennom en utbygging vil en kunne forebygge fremtidige ras i dette området som følge av stadig økende risiko for flomtilstander med økende jord- og steinfluktasjoner.

Kort om økonomien. Klagers konsulent presenterer i sin framlegging en oversikt kostnader. Denne vil vi ikke kommentere annet enn at Tinfos selvsagt har fått med seg det økte kostnadsnivået, spesielt de siste fire/fem år. Dette kjenner vi til gjennom de mange øvrige prosjekter vi er involvert i. Det er også slik at gjennom de samme prosjektene har man hatt – og fortsatt, en jevnlig dialog med NVE. NVE har som en del av sitt ansvarsområde å vurdere kostnadsbildet, og sender ved behov ut klare meldinger om deres vurderinger. Dette blir selvsagt tatt til etterretning av de seriøse utbyggerne. I dette prosjektet er det derfor også slik at NVE forstår at en del av kostnadene som framkommer i søknaden vil bli høyere enn anslått på søkertidspunktet.

Kostnader er selvsagt i fokus hos Tinfos, og dette fører til at en stimuleres til ikke å kaste bort penger. I dette prosjektet har en så vidt startet gjennomgangen i forkant av detaljplanleggingen med spesiell tanke på kostnader. Undertegnede har ved flere anledninger etter sluttbefaringen vært i området for å se etter løsninger som kan bidra til å holde kostnadene på et forsvarlig nivå. Det gjenstår å trekke konklusjoner, og dette arbeidet vil ikke få momentum før etter at OED har behandlet innsigelser og denne klagen. Vi formoder likevel at også OED vil se at NVE sine vurderinger av søknaden og søker så langt er riktige og fornuftige, og at dette prosjektet med sitt store nedbørsfelt er verd å satse på.

Vi kan også meddele at Storlomen er registrert. Under en feltbefaring i nedbørsfeltet i etterkant av sluttbefaringen observerte vi Storlomen i vakker flukt inn over vannet i fire meters høyde, sannsynligvis på vei mot reirplassen som er nevnt plassert i sørvestenden av Svartvatnet. At den ikke er registrert av søker eller noen av søkers samarbeidsparter kan nok henge sammen med at det er en sky fugl. Det er uansett slik at vi har den samme holdning til natur og bærekraftig utvikling som både klager og store deler av allmennheten for øvrig, og fordi der her ikke er snakk om regulering av Svartvatnet vil Storlomen fortsatt ha optimale forhold. Når det gjelder en eventuell anleggsgfase vil søker, som for alle andre sårbare arter, ta hensyn – spesielt knyttet til ynglingsperioder, også med tanke på reindriften, ta hensyn til eventuell kalving i området.

Også Fossekallen er registrert, og selv om denne festlige vannfuglen heldigvis som følge av skjerpede krav til bevaring nå er tatt ut av rødlisten, vil avbøtende tiltak selvsagt bli vurdert som en del av detaljplanleggingen om vi skulle komme dit.

For øvrig til slutt, opplever søker at grunneier ASM sine vedlagte kommentarer på utmerket vis belyser situasjonen ved og rundt Svartvasselva.

Når det gjelder de øvrige tema som klager tar opp, som ikke er spesielt kommentert her, velger søker, foruten søknaden, å henvise til tidligere innsendte *kommentarer til høringsuttalelsene*.

Med vennlig hilsen

Tinfos AS

Tor Syverud

Administrerende direktør

Karstein L. Høier

Prosjektansvarlig sluttbefaring Svartvasselva

Vedlegg: Kommentarer til klagen fra grunneier Arnt Magnus Schøning, 4 sider.